

USTEC·STES

**Intersindical Alternativa
de Catalunya (IAC)**

Franqueig concertat 02/444

Número 200

24 de Novembre 1999

Eina Sindical
d'informació

PROU!

CAL CANVIAR AQUESTA POLÍTICA EDUCATIVA

OMPLIM LA PLAÇA DE SANT JAUME EL DIA 24

L'ensenyament privat està guanyant terreny a la pública. En aquests moments hi ha zones concretes de Catalunya en què la proporció ja representa un 60% a favor de l'escolarització privada a la secundària. No és un cas extrapolable arreu, però sí s'insinua una tendència general. I aquesta situació és doblement perjudicial: per un cantó afecta la pròpia funció social que ha de tenir l'ensenyament públic, i per un altre, suposa una de les causes de supressió de llocs de treball.

El dia 24 de Novembre tenim una primera oportunitat de manifestar el nostre rebuig a una política educativa que tutela aquesta situació. Hem d'omplir la Plaça Sant Jaume a Barcelona i les Delegacions Territorials d'Ensenyament a les comarques de Girona, Lleida i Tarragona. No es poden obrir les portes a les patronals i als interessos de l'ensenyament privat, i menysprear les propostes que arriben de l'ensenyament públic. Hem de dir PROU! a aquesta manera de fer, unificar els esforços de tothom i intentar la confluència de tots aquells sectors que volen un canvi real de la situació actual. El que està en joc és massa important.

Ronda Universitat, 29, 5è, 08007 Barcelona
<http://www.pangea.org/ustec/stes>
ustecstes@pangea.org

EL DESEQUILIBRI CREIXENT ENTRE L' ESCOLA PÚBLICA I LA PRIVADA

En els darrers anys assistim a un veritable ofensiva cap l'ensenyament públic. Des de l'Administració es favoreix notablement l'ensenyament privat front al públic. Les injeccions de diners públics que el Govern de la Generalitat destina als centres privats i l'autorització de nous concerts són una mostra clara del tarannà de la política educativa del Departament d'Ensenyament.

Té sentit el manteniment d'una privada en ascens i una pública en retrocés? Només cal recordar que la privada concertada va néixer per suplir el dèficit de places escolars a la pública, i aquesta era la seva funció, segons la LODE.

Avui dia, l'escolarització pública arriba a tot arreu i, per tant, caldrà plantejar la reducció progressiva del nombre de concerts. A més, en una època en què tant es preconitza la lliure competència, no deixa de ser contradictori que algunes privades tinguin privilegis a partir dels concerts.

D'entrada, però, hi ha uns mínims que hem d'exigir d'Ensenyament: **que no es facin nous concerts a la privada havent-hi vacants a la pública; que no es permetin concerts als centres d'ESO d'una sola línia, tal com el mateix Departament recomanava i que no es mantinguin els concerts a centres que creen *fundacions*.**

Un altre dels problemes més greus a què té que afrontar l'escola pública és el de la selecció d'alumnes en els centres concertats, la qual cosa està portant a la segregació i a l'homogeneïtzació dels centres. Les preinscripcions encobertes abans que comenci el termini legal per fer-les és un dels mecanismes més habituals que els centres concertats utilitzen per assegurar una concreta tipologia d'alumnes d'unes determinades classes socials.

En alguns casos, les formes de selecció són especialment greus, com és el cas cada vegada més nombrós de centres concertats on els pares han de fer una aportació a una *fundació* vinculada al centre. Sobre l'oferta educativa dels centres concertats, tampoc no s'hi estableix cap control, i els pares poden trobar en molts centres concertats uns horaris molt més extensos que als públics i amb unes hores que haurien de ser d'activitats extraescolars i que s'han convertit en matèries curriculars.

Cal que la diversitat sigui assumida per tots els centres i la igualtat d'oportunitats per a tots els estaments socials ha de ser equivalent al dret d'elecció de centres. És per això que exigim un canvi en el Decret de matriculació que compleixi les següents condicions:

- 1. Regular la reserva de places a tots els centres** – tan públics com concertats- per als alumnes que presentin necessitats educatives especials i/o amb risc de marginació social, i així evitar la concentració en uns centres determinats.
- 2. La implantació d'una oficina única de preinscripció -matriculació** que faciliti la informació i orientació a les famílies i alhora eviti les irregularitats que cometen alguns centres
- 3. La permanència de la comissió de matriculació durant tot el curs**, per tal de regular i seguir els processos d'escolarització de les escoles i de forma especial dels alumnes d'incorporació tardana.

RECURSOS I DIVERSITAT

Quan es parla de recursos per atendre la diversitat, moltes vegades es pensa només en aquella franja d'alumnat especialment problemàtic, però la diversitat abraça tot l'alumnat, el que té més capacitat i el que en té menys, el que està més motivat i el que n'està menys, etc. Per això calen fórmules que facilitin al professorat l'atenció de tot l'alumnat:

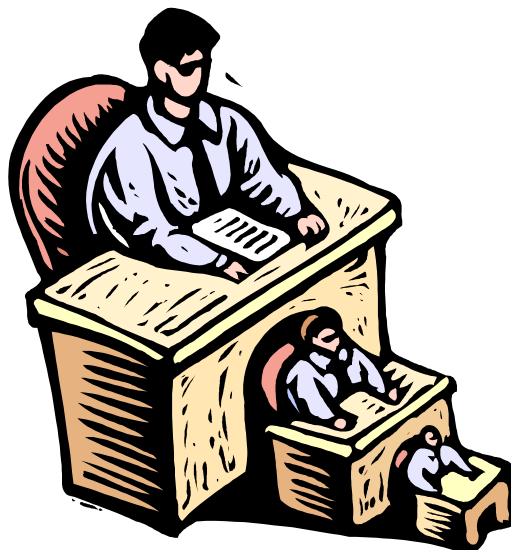
. **Cal reduir les ràtios d'alumnes** a 25 per aula a tota l' ESO i a 20 alumnes/aula en aquells centres que tenen alumnat amb més dificultats (encara que no estiguin catalogats com a CAEPs).

. **Cal reforçar i facilitar la tasca de la tutoria**, per tal que el tutor/a pugui fer un bon seguiment i orientació individual. Per això és imprescindible la reducció de 3 hores lectives i el reconeixement de la seva tasca com qualsevol altre càrrec de coordinació. Cal recordar que la funció de la tutoria és cabdal en el nou sistema educatiu i, tanmateix, és l'únic càrrec que no té cap mena de compensació. Alhora cal incrementar les reduccions horàries per facilitar les coordinacions pedagògiques, de nivell, cicle i d'equip docent.

. **Cal que tots els centres tinguin especialistes de psicopedagogia i pedagogia terapèutica**, amb una dedicació completa a l'atenció de la diversitat: planificació, coordinació, atenció individual, suport psicològic, C.V. de l'especialitat, adaptacions curriculars, participació en les UACs o Aules Taller...). Creiem que les hores d'aquests especialistes no haurien de comptar en la planificació del currículum ordinari.

. **Cal un pla d'atenció a l'alumnat d'incorporació tardana** als centres, que ajudi a assolir els continguts suficients de comprensió de la llengua vehicular de l'ensenyament i procuri les adaptacions curriculars que facilitin l'obtenció dels objectius educatius bàsics per integrar-se a la nostra societat. Per això és necessària la formació i sensibilització del professorat i la presència d'aquest alumnat en els centres, i no com en els TAE que fomenten la segregació.

. **Cal que totes les baixes siguin substituïdes des del primer dia a tota l'ESO**

DESPLAÇATS, INTERINS, SUBSTITUTS...

La baixa natalitat, l'aplicació de l'Acord de plantilles i, de manera important, el transvasament d' alumnes de la pública a la privada ha provocat un elevat nombre de professors definitius que han perdut el seu lloc de treball (els anomenats "desplaçats") i també d'interins que han quedat a l'atur. Per encarar aquesta situació es fan necessàries diverses actuacions. Cal, d'entrada, una reorientació en el tracte que l'Administració dóna a la privada en el sentit, com hem dit, de reduir i revisar els concerts educatius que es fan. Aconseguir la reducció de 3 hores lectives per augmentar la dedicació que necessita la tutoria d'ESO, la reducció fins a 25 alumnes per a l' ESO i 30 al Batxillerat, la cobertura de totes les baixes laborals de manera immediata... són mesures que comportarien un manteniment de plantilles que pal·liaria en bona mesura la situació laboral dels desplaçats, interins i els substituïts. Per garantir el manteniment de les plantilles seria necessari que Ensenyament acceptés assignar tasques de suport als desplaçats i que el manteniment de llocs de treball pogués permetre la reducció de ràtios a partir d' un pla que les direccions dels centres haurien de dissenyar i negociar amb el Departament.

Per poder atendre correctament les substitucions de manera immediata caldria –ja ho vàrem proposar fa temps- una borsa de treball ubicada a cada comarca o districte que permetés cobrir immediatament les substitucions, i, quan això no fos necessari, poder realitzar tasques de suport als centres.

No cal dir que l'estabilitat dels interins i un model d'accés a la funció pública que tingui en consideració la valuosa experiència docent del col·lectiu, permetria tractar més dignament la mateix i millorar les condicions en què es desenvolupa la seva tasca.

Aquest curs s'agreuja la precarització amb la generalització de les mitges jornades. Aquestes mitges jornades haurien de convertir-se en jornades completes amb tasques de suport als centres.

GRADUAT D' ESO I PAS AL BATXILLERAT

Els importants percentatges d'alumnat que no obté el certificat d' ESO n'aboca molts a un doble fracàs: l'acadèmic i el de les sortides posteriors dins el sistema educatiu.

La normativa estableix uns *objectius terminals*, que no vol dir que els alumnes hagin d'assolir al 100% en finalitzar l'ESO. Caldria una reflexió sobre aquest tema, amb la finalitat d'evitar un gran nombre de fracassos escolars.

Cal reflexionar també sobre diverses modalitats de repetició de curs que es realitzen en alguns centres, com també les experiències realitzades amb grups de "via lenta".

L' acreditació de l'ESO hauria de ser per a la majoria de l'alumnat, tret dels que presentessin greus dificultats per aconseguir els objectius establerts. Per a aquesta majoria acreditada faria falta, a més, algun tipus d' orientació prescriptiva o requisit especial per tal de poder accedir al Batxillerat i adequar els estudis que hauria de seguir l'alumnat en els seus diferents nivells.

OBLIGATORIETAT/CONFLICTIVITAT: LES AULES TALLER

Ampliar l'etapa d'educació obligatòria fins als 16 anys és, sens dubte, un avenç social; però, per poder dur-lo a terme s'ha d'haver previst molt bé què es farà amb aquell alumnat que, per raons diferents (capacitats, motivació, problemàtiques, incapacitats, etc.) necessita una adaptació curricular. S'ha de preveure que aquesta franja de població existeix i que és molt difícil "obligar" un noi o noia de 14 o 15 anys a estar 30 hores a la setmana en un lloc i fent un tipus d'activitat que no vol o no pot fer. Els recursos i alternatives per a aquest alumnat, avui per avui, són totalment insuficients i poc adequats. Això genera una tensió molt gran en alguns instituts i deixa el professorat indefens davant les actituds de rebuig o agressivitat d'aquest tipus d'alumnat.

És imprescindible que tots els centres tinguin recursos per a aquest alumnat que no consisteixi només en l'expulsió.. Hi ha moltes experiències anteriors que es podrien recuperar (Aules Taller, Escoles-Ofici, Aprenentatge d'Oficis, etc.) per tal que aquests nois i noies puguin romandre a l'escola fins als 16 anys amb una oferta adequada a les seves necessitats/possibilitats.

Creiem que la UAC és una fórmula poc clara i que, de fet, consisteix solament en l'adjudicació d'1 o 1,5 professor més. **Nosaltres proposem la creació d'Aules Taller a tots els centres que ho necessitin, amb una dotació per infraestructura, un currículum adaptat i un professorat especialitzat, per tal de facilitar un aprenentatge més manipulatiu..**

Per a aquell molt reduït percentatge d'alumnat amb problemàtiques greus, que depassen el marc escolar, creiem que les **Unitats d'Escolarització Externa (UEE)** poden ser una sortida. Cal, però, que s'ampliïn per tal de poder atendre tot l'alumnat que ho necessita i cal, també, un control més estricte per part de l'Administració i que no es deixin en mans d'institucions privades que no sempre ofereixen un bon servei ni unes condicions dignes per al professorat. Creiem que aquestes Unitats han de dependre del Departament d'Ensenyament (ja que formen part de l'educació reglada i obligatòria), i que ha d'assegurar que es compleixin les condicions d'escolarització de l'alumnat i que imparteixin els nivells educatius que li pertocuen com a ensenyament obligatori i que no es desvinculin del seu centre de referència per donar l'opció de retorn.

LA TRIMESTRALITAT

L'aplicació concreta del nou sistema educatiu que ha fet el Dep. D'Ensenyament a Catalunya passa per l'estructuració de totes les matèries comunes en 2 crèdits trimestrals, més una àmplia oferta de crèdits variables també trimestrals. Això fa que cada 3 mesos, tant l'alumnat com el professorat, a vegades, hagin de canviar d'horari, de matèria i de grup, fet que pot provocar problemes de dispersió, sobretot als nois i noies menys estructurats, i dificulta l'aprenentatge de les matèries.

Si a això hi afegim una gran varietat de fórmules per tractar la diversitat: grups reduïts, grups flexibles, desdoblaments, UACs, etc., fa que la referència grup classe amb el tutor o tutora sigui molt feble i afavoreixi la sensació de dispersió que es viu en alguns instituts.

Creiem que l'estructuració de les matèries en crèdits trimestrals, en si mateixa, no assegura una millora de l'ensenyament, ni tampoc no és fonamental per aconseguir els objectius del nou sistema educatiu i, per tant, creiem que **no ha de ser prescriptiva**, sinó de lliure elecció pels centres que així ho decideixin.

CAL REVITALITZAR LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

Al contrari del que es preveia amb el nou sistema educatiu, el nombre d'alumnes d'FP està disminuint.

El disseny de la nova FP com una alternativa als estudis universitaris per a un ampli sector del jovent, únicament es pot basar en ser una opció real des del punt de vista laboral (trobar feina amb aquests estudis) i professional (que la feina permeti desenvolupar una professió i no únicament sigui un treball transitori).

La realitat però, de moment, és ben diferent. Les dificultats evidents d'adequar els estudis a les demandes professionals de la societat actual, es veuen agreujades per una Administració educativa poc competent i sense idees clares sobre el que vol fer amb l'FP.

Per exemple, aquest any el Departament ha reduït en un any l'edat per fer la prova d'accés als CFGM, i es planteja crear una "passarel·la" dels CFGM als de Grau Superior,...Si bé aquestes mesures poden obrir noves vies d'accés als Cicles Formatius, poden contribuir també a menystenir l'FP i que tinguí menys projecció professional i laboral.

Creiem que és necessari redoblar l'esforç en dotació de mitjans i en formació del professorat, estimular els mecanismes d'inserció laboral a partir de l'FP, i ser molt receptius a les adequacions de currículums i de CF que se suggereixin des dels centres i el món laboral.

Cal una oferta de CF de Grau Mitjà més audaç i més descentralitzada, per tal que sigui una opció real per als joves que acaben l'ESO.

I no és en absolut acceptable que s'estableixin concerts amb l'ensenyament privat, mentre es retalla l'oferta de la pública.

EL BATXILLERAT LOGSE. IMPLANTACIÓ I REALITAT

L'estructura del Batxillerat a Catalunya es basa en el crèdit, com a unitat tancada referida a una part concreta d'una matèria. En ocasions, però, el mateix Departament d'Ensenyament parla de matèries quan es refereix als cursos, o de cicle quan es refereix als dos cursos de què consta el Batxillerat. Seria bo, per simplificar i adequar-se millor a la realitat, parlar exclusivament de nivell educatiu, de curs i de matèria. Un altre aspecte és si els objectius que en l'actualitat té el batxillerat, són assolibles amb els dos cursos actuals o si caldria un tercer curs sense incrementar els actuals objectius i continguts.

Entre les matèries que l'alumnat ha de cursar a Catalunya, hi ha l'anomenat Treball de Recerca, que consta de dos crèdits i que s'acostuma a cursar durant el segon curs. Cal posar l'èmfasi curricular a nivell d'hores de classe per assegurar els objectius que té fixats i equilibrar-ho amb el pes específic que té a nivell de qualificació.

Tots sabem que a final de curs, la Junta d'Avaluació decideix l'alumnat que supera els continguts de nivell. Hi ha sectors de professorat que plantegen la possibilitat d'instaurar la convocatòria de setembre, malgrat que molt sovint, només un sector petit d'alumnat ho aprofita realment.

Per acabar, un altre aspecte és el del nombre d'alumnes per grup. Normativament s'estableix que el nombre d'alumnes per grup serà d'un màxim de 35. Reclamem que el nombre d'alumnes per grup sigui com a màxim de 30. Les raons de millor atenció i seguiment són òbvies.

PROGRAMES DE GARANTIA SOCIAL

Darrerament des del Ministeri d'Educació i Ciència s'ha plantejat la possibilitat de realitzar PGS als 14 anys. No coneixem amb quines cartes juga el ministeri perquè tingui tan clara aquesta aposta. Per començar, la legislació de la Unió Europea no permet pràctiques de treball a les empreses fins als 16 anys.

Si bé algunes modalitats dels PGS que es realitzen a Catalunya tenen un notable èxit pel que fa al grau d'inserció laboral que permeten als alumnes i, per tant, poden ser adequats per a aquells que des de fa temps se senten lluny de la dinàmica escolar i la rebutgen. Creiem que no és correcte avançar-los als 14 anys, ja que això situaria una part de l'alumnat fora del sistema educatiu reglat. Per tant, l'opció més encertada fóra la de les Aules Taller, tant internes com externes, que, en tot cas, podrien anar estretament coordinades amb els PGS que es realitzarien als 16 anys.

Cal aprofundir en la millor coordinació entre l'escola i els PGS, ja que només el 55% dels alumnes sense el Graduat de Secundària fan ús dels PGS. Així mateix, la majoria de PGS són de gestió privada. Des del nostre punt de vista cal augmentar considerablement la modalitat del PTT que és de gestió pública compartida entre Ensenyament i Consells Comarcals que és la que garanteix més èxit d'inserció laboral i alhora un seguiment adient dels joves que els realitzen. A més no caldria tancar la porta perquè alguns PGS poguessin realitzar-se als centres de secundària, la qual cosa suposaria una major vinculació amb l'etapa de secundària i seria una font de finançament important per als centres de cara a tenir unes instal·lacions pràctiques i al dia.

PLATAFORMA UNITÀRIA PER L'ENSENYAMENT PÚBLIC DE CATALUNYA

Els sindicats sotasignants davant la situació de l'ensenyament públic a Catalunya com a conseqüència de la política del Departament d'Ensenyament en aquests darrers anys i després d'haver presentat a l'Administració Educativa la Plataforma Unitària, i en no haver obtingut cap resposta satisfactòria, ens veiem obligats a anunciar públicament un procés mobilitzador que, confluent amb la convocatòria del proper 24 d'octubre feta per l'Assemblea del Professorat de Secundària, continuï més enllà en el benentès que els objectius que ens proposem només seran assolits des de la unitat de tot el professorat i de les organitzacions sindicals.

Procés mobilitzador que ha d'implicar:

- 1. Un canvi en el tractament de l'ensenyament públic per tal que aquest pugui afrontar adequadament les exigències educatives i socials que li pertoquen.**
- 2. Recursos humans, materials, organitzatius i pedagògics que garanteixin la integració i l'atenció a la diversitat de l'alumnat en totes les etapes educatives i especialment a l'ESO.**

Proposta de calendari de mobilitzacions per a la Plataforma Sindical Unitària

Novembre/99:

- **Debat de la plataforma unitària entre el professorat: claustres i assemblees de zona.**
- **Dia 17: Assemblees territorials**
- **Dia 24: Concentracions al migdia del professorat de secundària a les 4 capitals. A les comarques de BCN a la plaça St.Jaume, amb aturada "tècnica" (temps imprescindible d'absència del lloc de treball per poder assistir a la concentració).**

Desembre:

- **Dia 15: Concentracions al migdia de tot l'Ensenyament Públic, amb aturada "tècnica" pel temps necessari per a assistir-hi**

Gener/00:

- **Dia 20: Assemblees territorials**
- **Dia 26: Concentracions descentralitzades per zones**
- **Dia 30: Proposta de Manifestació del Marc Unitari de la Comunitat Educativa (MUCE)**

Febrer:

- **Dia 27: Diada de l'Ensenyament Públic**

Març:

- **Dia 16: Assemblees territorials**
- **Dia 22: jornada de vaga i assemblees territorials per valorar la continuïtat de la vaga .**

USTEC-STE_s

CCOO

UGT

CGT